

Ontwerp omgevingsvisie gemeente Nissewaard

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nissewaard;

gelezen het collegeadvies van 13 januari 2026;

besluit;

Artikel I

In te stemmen met de ontwerp Omgevingsvisie Goed leven in Nissewaard,

zoals is aangegeven in Bijlage A.

Artikel II

De ontwerp Omgevingsvisie gemeente Nissewaard met bijbehorende bijlagen gedurende zes weken ter inzage te leggen.

Aldus besloten door het college van B&W van de gemeente Nissewaard het ontwerp ter inzage te leggen.

Bijlage A

Omgevingsvisie gemeente Nissewaard

Omgevingsvisie Goed leven in Nissewaard

U kunt een opgemaakte pdf-versie van de omgevingsvisie vinden in Bijlage 1 Omgevingsvisie Goed leven in Nissewaard.

1 Voorwoord

Goed leven in Nissewaard

25 jaar geleden zag Nissewaard er anders uit dan nu. Ook in de komende 25 jaar zal de gemeente veranderen. Dat is nodig om ervoor te zorgen, dat de manier waarop de fysieke leefomgeving is ingericht, aansluit op de behoefte van de samenleving en de condities van het gebied. Hoe de gemeente veranderd kunnen we niet voorspellen, het is van veel factoren afhankelijk. Maar we zitten niet achterover. We pakken de regie en zetten een stip op de horizon. We schetsen de richting die we op willen bewegen en bepalen de principes op basis waarvan we de komende tijd keuzes maken.

Het gaat ons om goed leven in Nissewaard. Maar dat goede leven staat onder druk. We zien vier opgaven die om aandacht vragen. Alle ontwikkelingen in de gemeente moeten hieraan bijdragen. We kiezen hiermee niet voor de makkelijke weg, maar leggen de focus op dat wat nodig is en bij ons past.

Een compacte en heldere koers

Op 1 januari 2024 is de omgevingswet in werking getreden. Hierin staat dat elke gemeente een omgevingsvisie moet opstellen. De omgevingsvisie komt in de plaats van structuurvisies en andere thematische visies, die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie vormt de basis voor het omgevingsplan en de omgevingsprogramma's. Daarnaast is de visie het integrale afwegingskader voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Hoe een omgevingsvisie eruitziet, is niet vastgelegd in de omgevingswet. Nissewaard kiest bewust voor een compacte visie. Geen dik rapport, maar een heldere koers.

Een gedragen visie

We hebben de omgevingsvisie samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties opgesteld. Hiervoor hebben wij twee participatieronden georganiseerd. De inbreng die wij hebben ontvangen vormde het startpunt van deze visie. Een overzicht van de inbreng is een bijlage bij deze visie.

We nodigen u uit om met de omgevingsvisie aan de slag te gaan. Want de toekomst van Nissewaard maken we samen!

College van burgemeester en wethouders van Nissewaard

2 Hier zijn we trots op

Nissewaard is een gemeente met contrasten. Historische dorpskernen en moderne wijken. De rust van het open polderlandschap en de drukte van de stad. De paardenmarkt in Heenvliet en het Spijkenisse Festival in Spijkenisse.

Ieder gebied heeft zijn eigen identiteit.

Het landschap van de delta waar Nissewaard in ligt is gevormd door het water. Door het opslibben van zeeklei ontstond hier vruchtbare grond waar tot op de dag van vandaag goed voedsel op wordt verbouwd. Onze stad en kernen danken hun oorsprong aan de Bernisse en de Oude Maas, waar zij aan werden gebouwd. De zeekleipolders vormen samen met de veenpolders, de grote groenstructuren en de buitendijkse slikken een gevarieerd landschap.

Niet alleen de inwoners van Nissewaard profiteren hiervan. Het is een plek van rust en ontspanning in de drukke metropool.

De groei van de Rotterdamse haven heeft ons gebied veranderd. Er werden ingrijpende aanpassingen aan het landschap gedaan. De Bernisse werd verbreed om de haven te voorzien van zoet water. Steden en dorpen groeiden explosief om de havenarbeiders te huisvesten. Vernieuwende stedenbouwkundige

concepten, zoals bloemkoolwijken, werden toegepast bij de bouw van onze wijken. Met de aanleg van de metro werd het eiland ook met het openbaar vervoer goed bereikbaar. Ondanks de veranderingen kent Nissewaard hechte buurtgemeenschappen en een rijk verenigingsleven.

Ook de komende jaren zal Nissewaard zich verder ontwikkelen. Daarbij kijken we altijd naar wat bij ons past en gaan we uit van onze kwaliteiten.

Nissewaard bestaat uit de voormalige groeikern Spijkenisse, zes kernen (Abbenbroek, Geervliet, Heenvliet, Hekelingen, Simonshaven (Biert) en Zuidland) en een landelijk gebied. Daarbinnen zien we een variatie aan gebieden, ieder met zijn eigen historie, kenmerken en kwaliteit.

1. Stadscentrum

Het stadscentrum van Spijkenisse is ontstaan rond de oorspronkelijke haven. Lange tijd bestond het uit maar een paar straten. Rond deze straten liggen ook de eerste uitbreidingswijken van Spijkenisse. Naarmate de stad groeide, ontstond de behoefte aan een volwaardig stadscentrum. In de jaren '80 werd dit centrum gebouwd. Aan het begin van deze eeuw onderging het centrum nog een ingrijpende vernieuwing. Het stadscentrum van Spijkenisse is rijk aan iconen uit verschillende tijdsperioden, de 15e-eeuwse Dorpskerk, molen 'Nooitgedacht', de Marrewijkflat uit 1969, het metrostation uit 1981 en De Boekenberg uit 2013. Nu is het centrum de plek waar mensen samenkomen en elkaar ontmoeten.

2. New Town-wijken

Spijkenisse werd in 1977 aangewezen als groeikern om de woningnood rond Rotterdam te verlichten. Hierdoor werden er veel woningen en voorzieningen gebouwd in zeer korte periode. De typische New Town-wijken, zoals De Akkers, De Hoek en Waterland zijn ruim opgezette woonwijken, gericht op gezinnen en de menselijke maat. De wijken zijn verdeeld in herkenbare buurten met ieder een wijkwinkelcentrum. De woningvoorraad is betaalbaar en functioneel. Het toenemend autobezit heeft in de loop der jaren ertoe geleid, dat de oorspronkelijke filosofie van de wijken deels verloren is gegaan.

3. Jonge wijken

Volgend op de New Town-wijken bouwden we vanaf de jaren '90 wijken met ruimere woningen. De overzichtelijke infrastructuur zorgt voor veilige fiets- en wandelroutes en goede bereikbaarheid. Met betere isolatie en energiezuinige bouw is er meer aandacht voor duurzaamheid. De ruimte voor parkeren is fors, waardoor een stevige groenstructuur in de wijken ontbreekt.

4. Groenstructuur

De groenstructuur in Spijkenisse verbindt wijken, parken en het buitengebied met elkaar. Via deze groene lijnen kunnen mensen en dieren zich op een prettige manier door de stad bewegen. Het biedt volop mogelijkheden voor recreatie, zoals wandelen, fietsen en spelen, en stimuleert sociale ontmoeting door groene ontmoetingsplekken in de buurt.

5. Historische kernen

Langs de Bernisse liggen Heenvliet, Geervliet, Abbenbroek, Zuidland en Simonshaven. Zij danken hun ontstaan aan de rivier: vroeger een belangrijke handelsroute tussen Holland en Vlaanderen. Even verderop ontstond het dorp Hekelingen op de kruising van de Westdijk en de Meeldijk. Het oorspronkelijke dijken- en stratenpatroon met een kerkkring, markt, havenkom of lintbebouwing herinneren aan de geschiedenis. Het polderlandschap en de natuurgebieden zijn altijd dichtbij.

6. Dorps uitbreidingen

In de periode waarin Spijkenisse als groeikern werd uitgebreid, werden ook de kernen uitgebreid. Deze 'nieuwe' buurten zijn kleinschalig met vaak scherpe overgangen naar het landschap. De leefbaarheid en de sterke verbondenheid van bewoners met hun omgeving zijn de voornaamste kwaliteiten van deze buurten. In Heenvliet is bovendien een herkenbare groenstructuur aanwezig.

7. Veenpolders

De oudste polders bevinden zich in het noorden. Deze polders liggen het laagst. Hier vind je bomenrijen, oude dijken, kleine kavels en grasland. De polders worden door agrariërs benut als weidegrond. Deze polders bieden kansen voor weidevogels en waterberging.

8. Zeekleipolders

Langs het Haringvliet liggen de zeekleipolders, die zich kenmerken door hun grootschaligheid, openheid, een regelmatig verkavelingspatroon met daarin boerenerven als groene eilanden. Deze vruchtbare grond is uitermate geschikt voor de teelt van gewassen zoals aardappelen, suikerbieten, granen en uien.

9. Rivierenlandschap

Nissewaard wordt omringd door rivieren. Het is een dynamisch landschap dat ruimte biedt aan bijzondere flora en fauna. De slikken en grienden vormen natuurlijke buffers bij hoogwater. De dijken houden de polders, kernen en stad droog. Recreatieve routes over de dijken en langs het water versterken de relatie tussen mens en natuur.

10. Recreatiegebieden

In De Bernisse en De Uitwaayer kun je ontspannen en bewegen. De Bernisse is in de jaren '70 aangelegd als zoetwatervoorziening voor de landbouw, de Rotterdamse haven en Midden-Delfland. Het gebied daaromheen is ingericht als recreatiegebied, een robuuste groenstructuur met een diversiteit aan recreatieve functies. Hier kun je lekker eten, overnachten, zwemmen, varen, fietsen, wandelen en spelen. De Uitwaayer heeft een ander, open karakter. Met een mountainbikeparcours, pumptrack en diverse wandelroutes is het de ideale plek voor actieve recreatie.

11. Werklocaties

De werklocaties in Nissewaard liggen strategisch nabij belangrijke infrastructuur zoals de A15, waardoor ze goed verbonden zijn met de rest van de regio en de haven van Rotterdam. Dit maakt ze aantrekkelijk voor diverse sectoren. Naast bedrijventerreinen zoals Halfweg-Molenwatering in Spijkenisse en Harregat in Zuidland, spelen ook het Spijkenisse Medisch Centrum (SMC) en de agrarische bedrijven een belangrijke rol in het economisch landschap van de regio.

12. Beerenplaat

Het terrein van Evides op de Beerenplaat speelt een cruciale rol in de drinkwatervoorziening van de regio en is de grootste drinkwaterproductielocatie van de Benelux. Dit complex, gelegen aan de Oude Maas, omvat waterzuiveringsinstallaties en spaarbekkens. De gebouwen zijn ontworpen door architect Quist en vormen een architectonisch icoon.

Meer informatie

Meer informatie over de ruimtelijke kwaliteit van Nissewaard:

- Gebiedsprofiel Voorne-Putten (Feddes/Olthof)
- Post 65-erfgoed Spijkenisse (INTI, 2025)
- Beschrijvingen van beschermde stads en dorpsgezichten, gemeentelijke monumenten en Rijksmonumenten

3 Vier opgaven

Op basis van de kennis die we over het gebied hebben en gesprekken die we met inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties hebben gevoerd benoemen we de vier belangrijkste uitdagingen voor onze gemeente. Nieuwe ontwikkelingen in onze gemeente dragen bij aan deze opgaven.

3.1 Sterke buurten

Bestaanszekerheid en sociale basis

De bestaanszekerheid en sociale basis staan in een aantal buurten onder druk. Bestaanszekerheid gaat over het hebben van een dak boven je hoofd, een zinvolle dagbesteding en een inkomen om van te leven. Daarna volgt de sociale basis: iemand waar je op terug kan vallen als het even tegen zit. Het kan gaan om familie, naasten, burens, wijkcentra, verenigingen en ondersteuning die beschikbaar is voordat inwoners een beroep doen op gespecialiseerde of intensieve zorg. Waar bestaanszekerheid en een sociale basis ontbreken ontstaan stress, armoede, schulden, eenzaamheid, een ongezonde leefstijl, een onveilige thuissituatie en criminaliteit. In kwetsbare buurten komen deze problemen vaker voor dan in andere buurten en versterken zij elkaar. Met name wijken als De Akkers, Vriesland, Waterland, Hoogwerf, Schiekamp, De Hoek, Groenewoud Noord en de Gildenwijk in Spijkenisse vragen om aandacht. Dit betekent

niet dat andere buurten geen aandacht verdienen. Ook daar moeten maatregelen worden genomen om te voorkomen dat de situatie in de toekomst verslechtert.

Kijk je naar de cijfers dan scoort Nissewaard laag op het gebied van sociale verbondenheid, veiligheid, overlast, werkloosheid, gezondheid en woonaantrekkelijkheid. Wanneer je in gesprek gaat met de inwoners, ontdek je dat de realiteit vaak complex is en problemen zich snel kunnen opstapelen.

Verouderde buitenruimte en monotone woningvoorraad

Sinds Spijkenisse in 1977 werd aangewezen als groeikern, is de stad snel gegroeid. Ook de kernen eromheen zijn in die tijd verder gegroeid. Nu, 60 jaar later, is de maatschappij veranderd en werken we aan grootschalige vervanging van de buitenruimte. Veel plekken in de gemeente zien er hetzelfde uit, zijn niet logisch ingericht en voelen onveilig. Ook is de buitenruimte gevoelig voor onder andere hittestress en wateroverlast.

Ondertussen verandert de samenstelling van de bevolking. Nissewaard krijgt niet alleen steeds meer inwoners, de bevolking wordt ook steeds ouder (vergrijzing). Huishoudens worden kleiner, meer mensen wonen om verschillende redenen alleen. Dat betekent dat er niet alleen een tekort aan woningen is, maar er ook andere type woningen nodig zijn. De woningvoorraad van veel buurten is monotoon en verouderd. Starters en ouderen hebben moeite om een geschikte woning te vinden en niet alle inwoners die willen doorstromen vinden hier een geschikt alternatief.

De gemeente kent relatief veel sociale huurwoningen. Een steeds groter deel van de bewoners van deze woningen zijn kwetsbaar, juist in buurten waar de woningvoorraad het goedkoopst is. Het risico bestaat dat inwoners die wat meer te besteden hebben wegtrekken, waardoor de samenleving kwetsbaarder wordt.

Mede vanwege de vergrijzing is het nodig om woningen te combineren met zorg op maat. Voor kwetsbare inwoners is een passend thuis nodig, met ruimte voor ontmoeting en ondersteuning in de buurt.

New Town

Net als in de andere groeikernen worden de kwetsbare wijken van Spijkenisse steeds kwetsbaarder. Dit is een zorgelijke ontwikkeling. Om de urgentie onder de aandacht te brengen en van elkaar te leren is Nissewaard samen met zes andere groeikerngemeenten verenigd in de New Town Alliantie. Om het tij te keren is een buurtgerichte aanpak nodig met sociale en fysieke projecten voor de korte, middellange en lange termijn.

3.2 Werk en voorzieningen dichtbij

Brede economie

Veel inwoners werken in de Rotterdamse haven. Door technologische ontwikkelingen en de noodzaak om te verduurzamen verandert dit werk snel. Het is onzeker of de kennis en vaardigheden van onze inwoners hier ook in de toekomst goed op aansluiten.

Er zijn in Nissewaard relatief weinig banen en opleidingsmogelijkheden. Tegelijkertijd is er in de nabije omgeving juist heel veel werkgelegenheid dat goed bereikbaar is met de auto, het openbaar vervoer en de fiets. Het openbaar vervoer en de fietsverbindingen van en naar de Rotterdamse haven kunnen worden verbeterd.

Nissewaard heeft de potentie om meer te zijn dan een aantrekkelijke woongemeente. Dankzij de nabijheid van Rotterdam, het unieke deltalandschap en de sterke ondernemersmentaliteit van haar inwoners, kan de gemeente een cruciale rol spelen in het verbreden van het werk- en opleidingsaanbod in de regio.

Voorzieningen

Een sterke samenleving begint met stedelijke, maatschappelijke en dagelijkse voorzieningen die voor iedereen dichtbij en toegankelijk zijn. Het is de basis voor inwoners om mee te kunnen doen en goed te kunnen leven.

Stedelijke voorzieningen zoals een ziekenhuis, theater De Stoep en middelbaar en hoger beroepsonderwijs maken de gemeente weerbaar en aantrekkelijk. Er zijn inspanningen nodig om deze voorzieningen te behouden, te vernieuwen of aan te trekken. We zien dat het winkel-, uitgaans- en horeca-aanbod van het stadscentrum versmalt. Wijkwinkelcentra weten hun functie goed te behouden. In de kernen zijn de da-

gelijke voorzieningen geconcentreerd in Heenvliet en Zuidland. Ondernemers, inwoners, vastgoedeigenaren en de gemeente zullen moeten blijven samenwerken om ervoor te zorgen dat de wijkwinkelcentra bereikbaar blijven en aansluiten op de behoefte van inwoners.

De meeste maatschappelijke voorzieningen in Nissewaard - zoals scholen, bibliotheken, sportlocaties, kernpunten, wijkcentra, dorpshuizen en gezondheidscentra - zijn veelal in dezelfde periode gebouwd en inmiddels verouderd. Aanpassingen of nieuwbouw zijn dringend nodig, maar hier zijn onvoldoende middelen beschikbaar voor. Tegelijkertijd verandert de vraag. Door toenemende zorgbehoefte, groeiende armoede en extra druk op jeugdhulp neemt de noodzaak voor laagdrempelige, passende voorzieningen verder toe. Op die manier kunnen sociaal-maatschappelijke problemen vroegtijdig worden gesignaleerd, verlicht of zelfs voorkomen. Juist in kwetsbare buurten kunnen investeringen in voorzieningen een vliegwieltje zijn voor een bredere buurtanpak.

Deltalandschap

Het landelijke gebied van Nissewaard is een rustige plek, vlak bij de drukte van de stad. Met de groei van de Rotterdamse haven is het gebied in de jaren '70 ingrijpend veranderd. Er werden grote groenstructuren aangelegd langs de Bernisse en het voedingskanaal. Het biedt een mooie combinatie van natuur en historische kernen, wat het een ideale plek maakt om te ontspannen en te bewegen. Niet alleen voor de inwoners van Nissewaard, maar ook voor de inwoners uit de regio die willen ontsnappen aan de hectiek van de stad. Hier kun je wandelen, fietsen en varen. Rond het Haringvliet en het Spui ervaar je de Zuid-Hollandse Delta op haar mooist. Nu de regio verder verstedelijkt, wordt het belang van deze groene, koele plekken steeds groter. In de komende jaren willen we de mogelijkheden voor recreatie in het landschap van Nissewaard beter benutten.

3.3 Ruimtelijke kwaliteit

Het bewaren en versterken van lokale identiteit

De identiteit van Nissewaard is niet in één zin te vangen. Ieder landschap, kern of wijk heeft zijn eigen karakter. In de kernen is de geschiedenis zichtbaar aanwezig. Je kunt hier rustig wonen, hier groeten mensen elkaar. In de wijken van Spijkenisse herken je de stedenbouwkundige idealen van de tijd waarin ze zijn gebouwd. Het landelijk gebied is een plek van rust, ontspanning en agrarisch ondernemerschap. In Nissewaard vinden we deze kwaliteit vanzelfsprekend, maar dat is het niet. Te vaak zijn plekken hun (oorspronkelijke) kwaliteit verloren. Nieuwe ontwikkelingen of initiatieven kunnen voortbouwen op de aanwezige kwaliteiten en deze waar mogelijk verder versterken.

Waar bij het ontwerp van de groeikernwijken aanvankelijk veel aandacht werd besteed aan architectuur en inrichting van de openbare ruimte werd hier, toen het slechter ging met de economie, op bezuinigd. Straten die als woonerf waren ingericht zijn door toenemend autogebruik steeds meer ingericht als parkeerplaats. De uitdaging ligt in het versterken van de leefbaarheid met behoud van lokale identiteit. Dit vraagt om een integrale en gebiedsgerichte benadering. Elke wijk heeft haar eigen karakter en aantrekkingskracht. Wat hen verbindt, is de nabijheid van groen en natuur. Die verbinding kan verder worden versterkt door een samenhangend netwerk van groene openbare ruimtes, pleinen, straten, fiets- en wandelroutes te creëren. Soms is herstructurering nodig voor veiligere buurten met een leesbare structuur. Aansprekende architectuur draagt bij aan herkenbaarheid en gevoel van trots.

Waarderen en benutten van erfgoed

Het erfgoed en cultuurlandschap zijn van grote betekenis voor de identiteit van Nissewaard, maar zijn ook kwetsbaar. Er is voortdurend aandacht nodig voor de instandhouding van het meest waardevolle erfgoed. Een voorbeeld is de verduurzaming en instandhouding van het religieus erfgoed, dat om creativiteit, investeringen en nieuwe functies vraagt. Daarnaast is aandacht nodig voor de kennis over het erfgoed. Zo kent Spijkenisse een nog onbekende collectie aan wederopbouw- en post 65-erfgoed.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen is de lokale geschiedenis een inspiratiebron voor het ontwerp. Door het erfgoed te integreren in nieuwe ontwerpen ontstaan plekken met een sterke relatie tussen verleden, heden en toekomst.

Biodiversiteit

De natuur is belangrijk voor de productie van voedsel, schoon water, frisse lucht, de gezondheid van mensen en het voorkomen van plagen. Daarnaast biedt het groen plekken om te spelen, elkaar te ontmoeten en te recreëren. De kwaliteit van de natuur in Nissewaard is op sommige plekken goed, maar kan op andere plekken versterkt worden. In gebieden zoals de Bernisse en de Benninger Slikken is voldoende

ruimte voor de dynamiek waar de natuur bij gebaat is. Boeren nemen steeds meer maatregelen om de natuur in het landelijk gebied te verbeteren. Natte polders zijn een toevluchtsoord voor weidevogels. Het groene raamwerk van Spijkenisse bevindt zich in en tussen de wijken.

Er zijn ook plekken waar de kwaliteit van onze natuur minder goed is. Daar heeft zij niet genoeg ruimte, maakt het geen deel uit van het groenblauwe netwerk of heeft het groen door gebrek aan diversiteit geen waarde meer voor insecten en vogels. Op een aantal plekken wordt de inheemse natuur verdrongen door planten die van buiten komen, de zogenaamde 'invasieve exoten'.

3.4 Toekomstbestendige keuzes

Ruimtelijke druk

Ruimte is schaars. Dat betekent dat we per gebied slim en zorgvuldig moeten bepalen hoe we de ruimte gebruiken. Het is een illusie dat we deze keuzes nu allemaal kunnen maken. We weten niet wat er in de toekomst op ons af komt en hoe groot de ruimteclaims zullen zijn. We zullen daarbij ook meer rekening moeten houden met de condities van de bodem en het water. Door intensief ruimtegebruik (boven- en ondergronds), verontreiniging, verdichting, neerslag van stikstof, verzuring, verzilting en verdroging verslechtert de bodem- en waterkwaliteit.

Delta in beweging

De polders van Nissewaard worden al generaties lang bewerkt en beheerd door agrarische bedrijven. Met name de zeekleigronden in Nissewaard behoren tot een van de meest vruchtbare gronden in Nederland. Boeren benutten de gunstige bodemsamenstelling voor de productie van goed voedsel en biobased producten. De landbouw vormt daarmee de drager van het landelijk gebied. Zij heeft zich ontwikkeld tot een productieve sector. De goede grond en het ondernemerschap van de agrariërs vormt daarvoor de basis. Steeds weer hebben zij ingespeeld op opgaven die op hen afkwamen. Om op langere termijn te kunnen concurreren en aantrekkelijk te blijven voor toeleveranciers heeft de sector een bepaalde omvang nodig. Een kritische ondergrens is niet hard te formuleren.

De Zuid-Hollandse delta, waar ons landelijk gebied onderdeel van uitmaakt, heeft ons veel gebracht en daar zijn we trots op. Tegelijkertijd is de delta door klimaatverandering in beweging. De zeespiegel stijgt, de bodem daalt en er zijn vaker periodes van veel regen en droogte. Het waterschap werkt aan de versterking van de dijken om het gebied tegen overstroming te beschermen. Daar is ruimte voor nodig. In de toekomst kan er incidenteel sprake zijn van verzilting. De beschikbaarheid van zoet water hebben landelijk en regionaal prioriteit vanwege het economisch belang voor de landbouw, de Rotterdamse haven en Midden-Delfland. De Bernisse en het waterzuiveringsbedrijf op de Beerenplaat spelen hier een belangrijke rol in. We zullen de manier waarop wij het landelijk gebied gebruiken moeten aanpassen aan de nieuwe omstandigheden. Daar is samenwerking, ondernemerschap, innovatiekracht en tijd voor nodig.

Klimaatverandering en leefbaarheid

Klimaatverandering heeft steeds meer invloed op de omgeving waarin we leven. Extreme regenval kan schade veroorzaken aan huizen, straten en tuinen. Hittegolven hebben gevolgen voor de gezondheid van mensen. Droogte kan het groen in de stad en de kernen beschadigen of funderingen aantasten. Hoewel de kans op overstromingen klein is, kunnen de gevolgen groot zijn als het toch gebeurt. We zullen bij de inrichting van de stad en de kernen rekening moeten houden met de gevolgen van klimaatverandering.

Duurzame energie- en warmtevoorziening

Met de elektrificatie van Nederland is steeds meer lokale, duurzame opwek en opslag van energie nodig. Op die manier brengen we de opwek van duurzame energie en het verbruik met elkaar in balans. Het opwekken, opslaan en transporteren van energie vraagt veel ruimte, zowel boven als onder de grond. Daarnaast is het belangrijk om ons energieverbruik waar dat kan te beperken en de vraag naar energie beter te spreiden over de dag.

In 2050 maken we geen gebruik meer van aardgas om onze huizen te verwarmen. We zullen over moeten stappen op duurzame alternatieven. Dit lijkt ver weg, maar de overgang is groot en complex. Daarom is het belangrijk dat we nu al maatregelen nemen, zodat de overstap voor iedereen behapbaar is. Een groot deel van Spijkenisse is geschikt voor aansluiting op een warmtenet. Restwarmte uit de Rotterdamse haven is een goede bron voor dit warmtenet. In de kernen en het landelijk gebied is een warmtepomp een duurzame oplossing. Hiermee wordt elke woning individueel verwarmd. Dit vraagt extra capaciteit van het elektriciteitsnet, ruimte ondergronds en investeringen om bestaande woningen beter te isoleren

De wereld om ons heen verandert snel, en dit heeft gevolgen voor iedereen. Een voorbeeld is de overstap naar duurzame energie. Veel mensen hebben, bijvoorbeeld vanwege een beperkt inkomen, laaggeletterdheid of hoge werkdruk moeite om mee te doen met plannen om woningen aardgasvrij te maken.

4 Ambitie 2050

Nissewaard groeit. Daarvoor voegen we in de stad en de kernen woningen, voorzieningen en banen toe. We benutten de groei als vliegwiel om kwetsbare buurten sterk te maken en kleine kernen vitaal. Op plekken die goed bereikbaar zijn is ruimte voor meer woningen en een mix aan stedelijke functies. We werken aan mooie plekken waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en zich thuis voelen. In 2050 kent de gemeente 100.000+ inwoners. We faciliteren de groei met een robuust infrastructuur-, drinkwater-, energie- en warmtenetwerk.

We verzachten de overgang van het stedelijk gebied naar het landelijk gebied. Hier komen woningbouw, natuur, landbouw en waterberging samen. Nissewaard levert een belangrijke bijdrage aan de voorziening van zoetwater en goed voedsel. Het metropolitane landschap is een vestigingsfactor voor mensen en bedrijven in de regio.

We gaan uit van onze kracht: stad, dorp en land op het grensvlak van de delta met de metropool.

We sluiten aan op het basisprincipe uit de ontwerp Nota Ruimte. Hierin geeft het Rijk aan de kaart van Nederland niet ingrijpend te willen hertekenen. "Maar op ooghoogte zal blijken dat er in 2050 wel degelijk grote veranderingen hebben plaatsgevonden in de inrichting van de leefomgeving. (...) Nederland zal er anders uitzien. Anders en beter."

In Bijlage 2 Visiekaart is de kaart behorend bij dit hoofdstuk te vinden.

5 Ruimtelijke keuzes

5.1 Verdichten en verdunnen

We verdichten de stad op bereikbare plekken.

We kiezen voor verdichting op plekken die goed bereikbaar zijn met openbaar vervoer of fiets. We denken aan het optoppen van gebouwen, transformeren van gebouwen of het benutten van onbenutte ruimten. Door te verdichten maken we optimaal gebruik van de bestaande infrastructuur voor de (regionale) behoefte aan woningen en stedelijke voorzieningen. Rondom metrostations draagt verdichting met voorzieningen in de plint bij aan een levendige, dynamische en aantrekkelijke omgeving. Het worden plekken met een bestemming in plaats van plekken van vertrek. Deze gebieden worden gekenmerkt door reuring en dynamiek. We passen onze milieunormen hierop aan, maar verliezen de leefbaarheid niet uit het oog. We stimuleren het gebruik van openbaar vervoer en fiets, en beperken de ruimte voor auto's. Hoogbouw kan hier een passende invulling zijn, mits zorgvuldig geïntegreerd in de omgeving.

Verdichting langs de Groene Kruisweg gaat samen met maatregelen waarmee de weg meer een stadsstraat dan een barrière wordt. Op die manier wordt Spijkenisse Noord beter verbonden met het centrum.

We benutten de bouw- en vervangingsopgave voor het versterken van de kwaliteit, leefbaarheid en veiligheid van buurten.

Doordat we op bereikbare plekken verdichten neemt de druk van de woningbouwopgave op de vaak kwetsbare buurten af. Dat geeft ons de ruimte om de kwaliteit, leefbaarheid en veiligheid van deze buurten te versterken. Met nieuwbouw en vernieuwing van de bestaande woningvoorraad willen we een betere balans in de wijken aanbrengen en de samenleving versterken. Waar sociale huur is geclusterd zoeken we mogelijkheden voor een betere spreiding. De noodzakelijke vervanging van de openbare ruimte grijpen we aan voor veiligere routes, klimaatadaptatie en aantrekkelijke ontmoetingsplekken. Zo maken we kwetsbare buurten sterk.

We gaan uit van een goede balans tussen stad en land.

Om het water, de natuur en de landbouw de ruimte te geven die ze nodig hebben zijn we terughoudend met stedelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied. Voor de leefbaarheid en vitaliteit van de stad en de kernen is uitbreiding soms noodzakelijk. We benutten niet meer dan 3,5% van het landelijk gebied voor de uitbreiding van de stad en de kernen. Dit doen we bij voorkeur op marginale agrarische gronden. Waar ontwikkelingen op agrarische grond noodzakelijk zijn voeren we het gesprek met de agrarische sector.

De kernen verdichten we op een dorpse manier.

Nieuwbouw in de kernen moet aansluiten bij het dorpse karakter. Daarbij staan de cultuurhistorie, de menselijke maat en de verbinding met het landschap centraal. De woningvoorraad van de kernen bestaat hoofdzakelijk uit twee-onder-één-kap-, vrijstaande en rijwoningen. Door in de kernen andere type woningen zoals woningen met een smalle beukmaat, kleinschalige appartementencomplexen of rug-aan-rugwoningen toe te voegen, kunnen de kernen groeien zonder dat zij hun identiteit verliezen.

5.2 Variëren en mengen

We bouwen niet 'meer van hetzelfde'.

We hebben niet alleen meer, maar ook andere type woningen nodig. Bij het samenstellen van een woningbouwprogramma gaat het om het bevorderen van de doorstroming in de woningvoorraad en het behouden van jonge stedelingen en talenten. We brengen onze woningvoorraad meer in balans door woningen te bouwen die nu ondervertegenwoordigd zijn, zoals woningen voor starters en senioren. Om te bepalen wat nodig is kijken we naar de balans in de woningvoorraad op wijkniveau. Alleen op die manier ontstaan sterke buurtgemeenschappen.

Nissewaard wil daarnaast voor iedere kwetsbare inwoner een passend thuis bieden. Samen met woningcorporaties en zorginstellingen ontwikkelen we woonvormen waarin zorg op maat kan worden gegeven. We faciliteren ontwikkelingen op plekken die passen bij de specifieke doelgroep. We zetten ons in om mensen die dakloos zijn of dat dreigen te worden een plek te kunnen bieden, bijvoorbeeld door het faciliteren van de bouw van flexwoningen. Ook openen we plekken in de buurten waar inwoners gemakkelijk in contact kunnen komen met zorgaanbieders en welzijnsorganisaties ('kernpunten').

We streven naar een divers aanbod van banen en voorzieningen.

Een divers aanbod aan winkels, scholen, zorg, sport, cultuur en horeca maakt een gemeente aantrekkelijk om te wonen én te verblijven. Een gevarieerd banenaanbod versterkt de lokale economie, biedt werk voor mensen met uiteenlopende opleidingsniveaus en vergroot de werkgelegenheid binnen de gemeente, waardoor forenzenstromen afnemen.

Bij grote woningbouwontwikkelingen onderzoeken we met maatschappelijke partners of het bestaande aanbod van voorzieningen, zoals de huisarts en welzijnsorganisaties, de groei kan opvangen.

We mixen functies.

Zowel in het stadscentrum als in de wijken en kernen zetten we in op het mengen van functies. Het zorgt voor levendige en veilige gebieden. In het stadscentrum is ruimte voor 'reuring' met nieuwe woonvormen, werk- en ontmoetingsplekken en stedelijke voorzieningen. De wijken en kernen worden gekenmerkt door 'rust' met een mix van woningen, kleinschalige bedrijven aan huis, maatschappelijke voorzieningen en parken.

5.3 Ontmoetingsplekken

We zorgen dat verenigingen en dagelijkse voorzieningen makkelijk bereikbaar en toegankelijk zijn.

Een supermarkt, kinderopvang, basisschool of huisarts zijn belangrijk zodat mensen goed kunnen leven en mee kunnen doen in de samenleving. Niet iedereen heeft de mogelijkheid om verder te reizen. Met onderwijsinstellingen en andere partners clusteren we voorzieningen op maatschappelijke pleinen. Dit maakt voorzieningen niet alleen aantrekkelijker, maar ook laagdrempeliger en beter bereikbaar voor bewoners. Zo ontstaan veilige ontmoetingsplekken in de buurten waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en ondersteuning vinden.

Verenigingen brengen mensen samen, zorgen voor sterke gemeenschappen en bieden mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling. Met High Five ondersteunen we verenigingen en stimuleren samenwerking. We hechten waarde aan een evenwichtige spreiding van verenigingen over de gemeente, zodat iedereen in staat is om mee te doen.

We ondersteunen initiatieven om plekken te activeren.

Hoe we speeltuinen, parken en pleinen ook inrichten, ze krijgen pas betekenis als ze door inwoners, ondernemers en bezoekers worden gebruikt. Waar vrijwilligers, actieve straten, betrokken ondernemers en pioniers in beweging komen, ontstaan goede initiatieven die bijdragen aan een toekomstbestendige

leefomgeving en een sociale basis. Via de methodiek van High Five stimuleren we goede initiatieven op het gebied van ontmoeten, sporten, cultuur, natuur en duurzaamheid.

Met ondernemers in het stadscentrum werken we aan een breed aanbod van activiteiten.

We streven naar een breed aanbod van winkels, cultuur, horeca, uitgaansgelegenheden, sport en dienstverlening. Dat vraagt om ondernemerschap. Hier kun je je bezoek aan de supermarkt of bakker combineren met een drankje op het terras of een bezoek aan de kledingwinkel. De aanwezigheid van publiekstrekkingen zoals de Boekenberg, het theater De Stoep, de NIS en het stadhuis biedt kansen. Met verdichting in en rond het stadscentrum zorgen we voor een groter publiek. Daarnaast vragen we bij gebiedsontwikkelingen aandacht voor het leggen van goede loop- en fietsverbindingen van buurten en wijken met het stadscentrum, en van het metrostation met het stadscentrum.

We bieden ruimte aan lokale evenementen, groot en klein.

Evenementen zijn belangrijk voor een gevoel van trots en saamhorigheid. Met evenementen worden lokale tradities in leven gehouden en nieuwe tradities geboren. In Nissewaard worden diverse evenementen georganiseerd, vaak door vrijwilligers uit de stad en uit de kernen. Zij brengen inwoners samen.

5.4 De mens centraal

Bij de inrichting van de leefomgeving staan gezondheid en veiligheid voorop.

We vinden het belangrijk dat de openbare ruimte een prettige plek is waar je elkaar kunt ontmoeten en die voor iedereen toegankelijk en veilig is. 'Ogen op straat' is een belangrijk principe dat hieraan bijdraagt. We zoeken naar andere oplossingen voor parkeren in de buurt, zoals een 'mobilityhub' of deelmobiliteit. Op die manier is er meer ruimte in de openbare ruimte voor de mens en verbetert de luchtkwaliteit in de wijken.

We nemen bij nieuwe ontwikkelingen en de reconstructie van de openbare ruimte maatregelen om de negatieve gevolgen van klimaatverandering zoveel mogelijk te voorkomen. Dat doen we door voldoende schaduwrijke plekken te creëren en de 'sponswerking' van de openbare ruimte te vergroten. Zo gaan we hittestress en wateroverlast tegen, waarbij extreme omstandigheden nooit kunnen worden uitgesloten. We bereiden ons hierop voor, zodat iedereen weet wat hij of zij moet doen.

Bij nieuwe ontwikkelingen letten we op het risico van overstromingen ('meerlaagse veiligheid'). Als we in zo'n gebied bouwen, nemen we maatregelen om het risico te beperken en het afwentelen van het risico op de omgeving te voorkomen. Datzelfde geldt voor ontwikkelingen in de bestaande wijken.

We vinden het belangrijk dat iedereen kan sporten en spelen.

Een multifunctioneel sportveld, openlucht fitness of pumptrack zijn laagdrempelige manieren om gezond gedrag te stimuleren. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte en de parken zoeken we samen met inwoners voortdurend naar mogelijkheden om het aanbod te vergroten. Daarnaast zorgen we voor speelplekken in de buurt voor alle leeftijden.

Bij elke ontwikkeling staat het fiets- en wandelnetwerk centraal. We nemen dit netwerk als vertrekpunt voor het ontwerp en zoeken mogelijkheden om het te versterken (herkenbaar, veilig, inclusief en aantrekkelijk).

We nemen maatregelen om geluidsoverlast zoveel mogelijk te voorkomen.

In Nissewaard zijn wegverkeer, de metro en industrie belangrijke bronnen van geluidsoverlast. Soms is het wenselijk om woningen te bouwen in gebieden waar het geluidsniveau hoger is. In het programma geluid geeft Nissewaard aan welke maatregelen nodig zijn om overlast hier te verminderen.

We betrekken de inwoners.

We willen een antwoord bieden op sociaal maatschappelijke problemen. Daarvoor is het belangrijk om te weten wat er leeft en in gesprek te gaan met verschillende inwoners uit de buurt. Bij ontwikkelingen in de bestaande wijken gaan we zorgvuldig te werk en houden we rekening met bestaande sociale netwerken.

5.5 Investeren in kwaliteit

We hechten waarde aan goede ontwerpen.

Ruimtelijke kwaliteit is maatwerk. Het vraagt om een analyse van de omgeving en cultuurhistorische achtergrond van een plek. Goede ontwerpers hebben een cruciale rol in het versterken van de identiteit. Ontwerpers spelen ook een belangrijke rol om de transitie naar een duurzame, circulaire en adaptieve gemeente concreet te maken.

In wijken waar de ruimtelijke kwaliteit onder druk staat – bijvoorbeeld door verouderde bebouwing, openbare ruimte of achterstallig onderhoud - keren we het tij door hogere eisen te stellen aan de ruimtelijke kwaliteit. We doen dat bij het opstellen van het omgevingsplan. Goede ontwerpen zijn geen luxe, maar een randvoorwaarde voor duurzame, leefbare en toekomstbestendige wijken.

We zetten in op het behouden en beleven van het cultureel erfgoed.

Niet alleen beschermde monumenten hebben cultuurhistorische waarde. Ook andere gebouwen, de stedenbouwkundige opzet van wijken, het cultuurlandschap en archeologische vindplaatsen vertellen het verhaal van Nissewaard. Dit erfgoed is een inspiratiebron voor nieuwe ontwikkelingen in de gemeente. We stimuleren eigenaren om het meest waardevolle erfgoed in stand te houden en te benutten, zeker als deze gebouwen toe zijn aan renovatie, aanpassing en verduurzaming. Daarnaast brengen we het jonge erfgoed (post 1945) in beeld. Hierdoor behouden en versterken we het verhaal van plekken voor huidige én toekomstige generaties.

We verzachten harde stads- en dorpsranden.

Harde randen worden gevormd door bedrijventerreinen en woonwijken die met hun rug naar het landschap staan. Dat is zonde, dit gaat ten koste van de kwaliteit, de beleving en het gebruik van de omgeving. We vinden het belangrijk dat de mogelijkheid ontstaat om een ommetje door het buitengebied te maken. Met een betere landschappelijke inpassing ontstaat ruimte voor nieuwe woonvormen, werklocaties, natuur en waterberging. Nieuwe ontwikkelingen aan de randen kunnen ingezet worden als schuifruimte voor opgaven in bestaande wijken en buurten. Zo kan het verzachten van de randen bijdragen aan de leefbaarheid in de stad en de kernen.

We versterken het groenblauwe netwerk.

Voor de biodiversiteit, de sponswerking van de openbare ruimte en het voorkomen van hittestress, wordt de kwaliteit van het groen en het water steeds belangrijker. Juist nu we het stedelijk gebied verdichten. Via dit netwerk kunnen mensen en dieren zich op een schaduwrijke manier verplaatsen door de stad en de kernen. Met een robuust watersysteem kunnen we bodemdaling en de gevolgen voor funderingen tegengaan.

Om de natuur en de waterkwaliteit te verbeteren, moeten we de ontbrekende stukjes in het netwerk aanvullen, kiezen voor inheemse beplanting, ecologisch beheer en voorkomen van vervuiling. Hoe dit er uitziet is maatwerk. We breiden het netwerk daar waar kan uit (van grof naar fijn, van landschap naar park, van park naar wijkgroen en van wijkgroen naar buurtgroen). Op die manier is het groen voor iedereen dichtbij en toegankelijk.

5.6 Beter benutten werklocaties

We benutten de strategische ligging en het lokale ondernemerschap voor meer werkgelegenheid.

Nabij de Rotterdamse haven en in de Zuid-Hollandse Delta is Nissewaard een gunstige plek voor bedrijven en talenten om zich te vestigen. We gaan zorgvuldig om met de bestaande werklocaties: we richten ze efficiënter in, versterken het profiel per locatie en ondersteunen ondernemers bij de verduurzaming van hun bedrijf. Een aantrekkelijke en groene openbare ruimte draagt bij aan het vestigingsklimaat op het bedrijventerrein of kantoorlocatie. Met de groei van de bevolking is het nodig dat ook het aantal banen groeit. Om ervoor te zorgen dat de verhouding tussen het aantal inwoners en het aantal banen niet slechter wordt, zijn er zo'n 4.000 banen extra nodig.

Maar de meeste inwoners zullen een baan in de regio vinden. Daarvoor is een goede bereikbaarheid essentieel, zowel met de auto als met de fiets en het openbaar vervoer.

Om over te stappen op een circulaire economie is ruimte nodig voor hergebruik, hoogwaardige recycling, opslag en distributie van materialen. Bij de (her)inrichting van werklocaties houden we hier rekening mee.

We faciliteren de transformatie van het Spijkenisse Medisch Centrum naar een stedelijk werk-, leer- en woongebied.

Met deze ontwikkeling blijft het ziekenhuis, als belangrijk zorgknooppunt in de regio, behouden.

Door compacter te bouwen ontstaat op het terrein ruimte voor nieuwe woonvormen, zorgfuncties en onderwijsinstellingen op mbo- en hbo-niveau. Centraal in Spijkenisse, direct naast metrostation Spijkenisse Centrum, wordt daarmee een aantrekkelijk woon-, werk- en leergebied ontwikkeld. Zo trekken we talent aan, verbeteren we de verbinding tussen leren en werken, en versterken we onze interne economie, juist in de zorg, waar de vraag sterk blijft groeien.

We faciliteren de transformatie van het bedrijventerrein Halfweg-Molenwatering naar een 'service valley'.

We zien kansen voor bedrijven en opleidingen die gerelateerd zijn aan de Rotterdamse haven, defensie, de landbouw en de maakindustrie. Door het bedrijventerrein uit te breiden kunnen we ruimte bieden aan nieuwe bedrijven en tegelijkertijd de bestaande bedrijven behouden. Dit is ook een goede manier om extra banen te creëren in de gemeente.

5.7 Metropolitaan landschap

We werken aan een duurzame toekomst voor de agrarische sector.

De zeekleigronden van Nissewaard behoren tot de meest vruchtbare gronden in Nederland. Zeker in een tijd waarin de landbouw in Nederland onder druk staat door de noodzakelijke aanpak van stikstof kan dit gebied een belangrijke rol spelen in de regionale voedselvoorziening. Een voordeel van dit gebied in vergelijking met andere landbouwgebieden in Nederland is de afwezigheid van stikstofgevoelige natuurgebieden in de directe omgeving. Daarnaast is het, dankzij de aanwezigheid van de Bernisse als zoetwaterhub, aannemelijk dat het waterschap en agrariërs maatregelen kunnen nemen om perioden van incidentele verzilting door te komen. We bieden agrariërs de ruimte om deze, en andere maatregelen die nodig zijn voor een duurzame toekomst, te nemen. Denk aan het plaatsen van een kleine windmolen, waterbassin op het erf of het starten van een boerderijwinkel. We willen bedrijfsopvolging faciliteren door een tweede bedrijfswoning op het erf mogelijk te maken. Hiervoor gaan we het gesprek aan met de provincie.

We zetten in op een toekomstbestendig watersysteem.

Het waterschap is verantwoordelijk voor het ingenieuze watersysteem van gemalen, sluizen, sloten en boezemwater. We faciliteren maatregelen die nodig zijn om de Bernisse als zoetwatervoorziening van de agrarische sector, de Rotterdamse haven en Midden-Delfland in de toekomst veilig te stellen. Daarnaast maken we ruimte voor waterberging in de veenpolders, om piekbuien en perioden van droogte beter op te vangen. Hiermee voorkomen we wateroverlast, verbeteren we de waterkwaliteit en versterken we de ecologische waarde van het landschap.

De ruimtelijke kwaliteit van het landschap is altijd het uitgangspunt bij ontwikkelingen.

Het landschap van Nissewaard heeft waarde als plek van rust en ontspanning voor mens en dier en voor de voorziening van voedsel en zoet water. We bieden ruimte voor ontwikkelingen die nodig zijn om het landschap toekomstbestendig te maken en de potentie van het gebied voor Nissewaard én de regio te benutten. De ruimtelijke kwaliteit van het landschap zoals de vruchtbare bodem en de cultuurhistorische waarden zijn altijd het uitgangspunt bij ontwikkelingen.

We moedigen initiatieven aan die het landschap een bezoekje waard maken.

Een boerderijwinkel, uitkijktoren, natuurspeeltuin, B&B of bospaviljoen, ze maken het landschap en de recreatiegebieden een bezoekje waard. Een goed fiets- en wandelnetwerk verbindt de regio met het landschap. Hier kunnen inwoners even op adem komen.

5.8 Robuuste netwerken

We hebben aandacht voor netwerkbeschikbaarheid.

Om de ontwikkeling van de gemeente te faciliteren is blijvend aandacht nodig voor het wegen-, drinkwater-, warmte- en energienetwerk. Bij gebiedsontwikkelingen moet de beschikbaarheid van deze netwerken in een vroegtijdig stadium worden meegenomen. Tegelijkertijd vragen de netwerken om ruimte, zowel bovengronds als ondergronds. Denk aan ruimte voor elektriciteitskabels, warmteleidingen, datanetwerken, en mobiliteit. Bij de aanleg en beheer van netwerken is een integrale en ruimtelijke blik daarom essentieel. We blijven voortdurend in gesprek met relevante partners, met als doel om knelpunten tijdig te signaleren en samen oplossingen te zoeken die ontwikkeling mogelijk maken én de leefomgeving versterken.

We maken ons hard voor een goede bereikbaarheid en ontsluiting.

Nissewaard is gelegen op een eiland. Om die reden is de bereikbaarheid van de gemeente een uitdaging. We zetten de komende jaren in op het verbeteren van de doorstroming op belangrijke verkeersaders zoals de Hartelweg, de Groene Kruisweg en de Schenkelweg. Om ervoor te zorgen dat de bereikbaarheid ook op de langere termijn robuust, en dus minder kwetsbaar is, maken we ons hard voor een extra oeververbinding. Uit onderzoek blijkt dat een extra oeververbinding ten noordwesten van Spijkenisse hiervoor de meeste potentie biedt. Naast de inzet op een nieuwe oeververbinding, werken we ook aan een betere bereikbaarheid van Nissewaard per fiets en openbaar vervoer.

We dragen bij aan een robuust energie- en warmtenetwerk.

Nissewaard levert een belangrijke bijdrage aan het regionale energienetwerk met de uitbreiding van het 380 kV station in Simonshaven en het 150kV station in Geervliet.

We streven ernaar om zoveel mogelijk energieneutraal te zijn. Daar is naast lokale, duurzame opwek en opslag van energie, de aanleg van een warmtenet voor nodig. Met een warmtenet kunnen we de restwarmte uit de Rotterdamse haven benutten. Hiervoor werken we regionaal samen.

Daarnaast zetten we in op zon (op dak), wind, isolatie van gebouwen, zuiniger gebruik van energie en 'energyhubs'. Op plekken waar een warmtenet onhaalbaar is zetten we in op betaalbare alternatieven voor aardgas.

6 Nissewaard in de regio

Nissewaard vervult een sleutelrol in zowel de Zuidelijke Randstad als de Zuid-Hollandse Delta. De gemeente vormt de schakel tussen de bedrijvigheid van één van de belangrijkste economische regio's van Nederland en de rust en ruimte van het omliggende landschap. Onze regio zal de komende tijd een aantal structurende keuzes moeten maken. Dit is nodig om de gevolgen van klimaatverandering en de groei van de bevolking op te vangen. Er wordt gesproken over een opeenstapeling van transities. Voor deze transities is ruimte nodig. Denk aan schuifruimte voor de Rotterdamse haven (haventransitie), de realisatie van grondstofhubs (circulaire transitie), de duurzame productie van voedsel en biobased producten (landbouw- en voedseltransitie) en de aanleg van een warmtenet (warmtetransitie). Ook Nissewaard kan hierin een betekenisvolle bijdrage leveren. Daarbij gaan we uit van het DNA van de gemeente. We doen wat bij ons past. Op in elk geval vier thema's zet Nissewaard een stap extra.

1. Hier is het vakmanschap aanwezig die nodig is voor de duurzame verandering van de Rotterdamse haven.

Om én te verduurzamen én de economische motor van Nederland te blijven is er specialistische kennis en kunde nodig. In Nissewaard is ruimte voor ondernemers, opleidingen en bedrijven die in dit profiel passen. Deze ruimte kan worden benut als regionale schuifruimte die nodig is om ieder vierkante meter bedrijventerrein optimaal te benutten. We dragen bij aan de regionale werkgelegenheid met concrete plannen voor een 'service valley'.

2. Hier voorzien we de regio van zoet water.

Door toenemende periode van droogte en door verzilting is de beschikbaarheid van zoetwater in de regio niet langer vanzelfsprekend. Nissewaard is één van de weinige plekken in West Nederland waar de aanvoer van zoetwater via de rivieren op lange termijn mogelijk blijft. De Bernisse is aangelegd als zoetwatervoorziening voor de regio. De aanleg van het gebied is samengegaan met een forse investering in het landschap. Deze ingezette lijn zetten we door. Samen met regionale partners verkennen we de maatregelen die nodig zijn om de zoetwatervoorziening robuust en toekomstbestendig te maken.

3. Hier produceren we goed voedsel en biobased producten.

De Nederlandse landbouwsector moet veranderen. Er worden door de provincie, het rijk en Europa maatregelen genomen om de impact van de landbouw op natuur en water te beperken. Het doel is het herstel van de biodiversiteit en waterkwaliteit én een goed perspectief geven aan agrarische bedrijven. Welke maatregelen ook worden genomen, het wordt steeds belangrijker gronden die op langere termijn geschikt zijn voor de landbouw te koesteren. De zeekleigronden van Nissewaard behoren tot de meest vruchtbare gronden van Nederland. Naast goed voedsel voor een lokale afzetmarkt zijn er kansen voor de productie van biobased producten voor duurzame havenindustrie en de bouwsector.

4. Hier is het goed leven.

Nissewaard is een plek waar het goed wonen is. Onze wijken zijn groen en de woningen zijn ruim, net als de tuinen. De komende jaren helpt Nissewaard mee om meer woningen te bouwen. Door nieuwe huizen te bouwen, zorgen we voor meer keuze en sterkere buurten. Met de A15 vlakbij en drie metrostations, ben je altijd goed verbonden met de metropool. Het mooie landschap rondom geeft rust met plekken om te wandelen, sporten of recreëren.

7 Werk- en denkwijze

De fysieke leefomgeving is altijd in beweging. Iedere tijd kent zijn eigen vraagstukken en vraagt om eigen antwoorden. Ruimtelijke ontwikkelingen dragen daaraan bij. Maatwerk is nodig om tot ontwikkelingen te komen die passen bij het gebied. Het tempo van ontwikkelingen verschilt. Waar de inrichting van de openbare ruimte planbaar is, zijn woningbouwprojecten afhankelijk van de vraag en de economie. Waar nieuwe ontsluitingswegen pas worden aangelegd na jarenlange processen, kan de dynamiek op een bedrijventerrein of in een winkelcentrum met kleine ingrepen snel kantelen.

Ga je aan de slag met een ontwikkeling in de fysieke leefomgeving dan zet je vier stappen. In iedere volgende fase van de planvorming (van initiatief tot uitvoering) worden deze stappen herhaald, steeds een stapje concreter.

Stap A. Verdiep je in het gebied

Elke ontwikkeling begint met een analyse van het gebied. Wat zijn de fysieke en sociale kenmerken? Wat leeft er in de samenleving? Breng aan de hand van actuele data de condities van het gebied in beeld. Bij nieuwe plannen vormt de ondergrond (water en bodem) het vertrekpunt. Vervolgens kun je bepalen hoe je de ruimte in de toekomst wilt gebruiken, hoe ontwikkelingen aangesloten kunnen worden op bestaande en toekomstige netwerken (zoals fietsverbindingen, groenblauwe structuren, openbaar vervoer en het energienet) én hoe dit bijdraagt aan een sterke samenleving en regio.

Stap B. Denk vanuit de bedoeling

De omgevingsvisie van Nissewaard draait om vier opgaven:

- Sterke buurten
- Werk en voorzieningen dichtbij
- Ruimtelijke kwaliteit
- Toekomstbestendige keuzes

Deze vier opgaven gaan over de stad, de kernen en het landschap en hebben in ieder gebied een andere lading. Ze zeggen iets over de richting waar we op willen gaan. Het is aan de initiatiefnemer van een ontwikkeling om per opgave aan te geven hoe hij hieraan bijdraagt, nu en in de toekomst, op de plek zelf en daarbuiten. De ruimtelijke keuzes uit deze omgevingsvisie bieden hier handvatten voor.

Stap C. Werk samen

Ruimte en middelen zijn schaars. Door samen te werken benutten we die beter én slimmer. Wees creatief en innovatief. Laat je inspireren door goede voorbeelden uit het land: $1 + 1 = 3$.

Samenwerken is geen optie maar een voorwaarde. Ga het gesprek aan met inwoners, ondernemers, organisaties en andere overheden in het gebied. Zij kennen het gebied als geen ander. We vinden het belangrijk dat er draagvlak is voor een nieuwe ontwikkeling maar ook dat de ontwikkeling in de toekomst wordt gebruikt en omarmd.

Stap D: Vertel het verhaal

Een ontwikkeling heeft pas meerwaarde als het verhaal klopt. Waarom is deze ontwikkeling nodig? Wat draagt het bij? En waarom juist hier? Een logisch, helder en integraal verhaal maakt de toegevoegde

waarde zichtbaar, voor de plek zelf én voor de omgeving. Een goed verhaal vertelt zichzelf: het vergroot het draagvlak en koppelt opgaven aan elkaar.

Blijven verdiepen

De fysieke leefomgeving is altijd in beweging. Maatschappelijke ontwikkelingen en nieuwe uitdagingen hebben impact. Daarom zullen we moeten blijven volgen hoe de gebieden ervoor staan. We gaan door met leren en laten ons inspireren door goede voorbeelden uit het land. Met de kennis die we opdoen scherpen we de visie aan. Hiervoor herijken we de visie in elk geval iedere vijf jaar. Op die manier zijn we altijd in staat om effectief te anticiperen op de vraagstukken waar we voor staan.

De staat van de fysieke leefomgeving is in beeld gebracht in een foto van de leefomgeving. We benutten deze methodiek om de doelen uit deze visie op lange termijn te monitoren. De foto van de leefomgevings is te vinden in Bijlage 4 Foto van de leefomgeving.

Ruimtelijke initiatieven

We vragen initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen hun plannen uit te werken met de stappen uit deze omgevingsvisie. Concrete plannen kunnen worden voorgelegd aan de gemeente. Eerst wordt er gekeken of het initiatief past binnen de kaders van het omgevingsplan. Als dat het geval is kan de initiatiefnemer een omgevingsvergunning aanvragen. Voor initiatieven die niet binnen de kaders van het omgevingsplan passen, kijkt de gemeente in hoeverre het initiatief bijdraagt aan de opgaven en ruimtelijke keuzes van de gemeente (intaketafel). Daarbij vormt deze omgevingsvisie het uitgangspunt. Kleine initiatieven die passen bij de opgaven van de gemeente worden geagendeerd voor de omgevingstafel. Aan de omgevingstafel wordt met de initiatiefnemer en andere belanghebbenden de haalbaarheid van het initiatief in beeld gebracht.

Gebiedspaspoort

Voor grote initiatieven stelt de gemeente een gebiedspaspoort op. In een gebiedspaspoort brengen we onze kennis over het gebied en de uitgangspunten voor de ontwikkeling samen. Waar opgaven of belangen botsen, bepalen we aan de hand van condities van het gebied waar we voorrang aan geven. Het gebiedspaspoort heeft een uitnodigend karakter en heeft geen formeel juridische status. Het vormt het kader waarbinnen één of meer initiatieven kunnen worden uitgewerkt. Ook voor gebieden waar we op termijn aan de slag gaan met de openbare ruimte stellen we, op basis van de werkwijze uit de omgevingsvisie, een gebiedspaspoort op. In het gebiedspaspoort wordt dan in elk geval duidelijk hoe de openbare ruimte bijdraagt aan bewegen, ontmoeten en (sociale) veiligheid in de wijk en op welke manier gevolgen van klimaatverandering (wateroverlast en hittestress) worden opgevangen.

Principebesluit en anterieure overeenkomst

Wanneer het college van burgemeester en wethouders voornemens is voor een project het omgevingsplan te wijzigen of een omgevingsvergunning (BOPA) te verlenen, neemt zij een principebesluit. In de meeste gevallen wordt er met de initiatiefnemer een anterieure overeenkomst gesloten. Hierin worden afspraken gemaakt over het kostenverhaal, de randvoorwaarden en uitgangspunten en de benodigde ruimtelijke procedures. De gemeente is in bepaalde gevallen wettelijk verplicht om de kosten die voor ruimtelijke ontwikkelingen worden gemaakt, bij een initiatiefnemer in rekening te brengen. Het kan dan gaan om de kosten voor voorzieningen die direct toewijsbaar of toerekenbaar zijn aan één of meerdere initiatieven of kosten die indirect profijt opleveren voor een initiatief. Hierbij hanteert de gemeente de PPT-criteria: profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit.

Bijlage I Overzicht Informatieobjecten

<i>Bijlage 1 Ontwerp Omgevingsvisie</i>	/join/id/regdata/gm1930/2026/pdf_75fe48a2-ad55-4045-bee8-d19e66cb197e/nld@2026-01-30;2053
<i>Bijlage 2 Visiekaart</i>	/join/id/regdata/gm1930/2026/pdf_28abf376-e452-4b05-b3d0-6d9db26c5bfc/nld@2026-01-30;2053
<i>Bijlage 3 Mer-beoordeling omgevingsvisie Nissewaard</i>	/join/id/regdata/gm1930/2026/pdf_fa37dd71-2f70-44f2-909d-2ca1614465c7/nld@2026-01-30;2053
<i>Bijlage 4 Foto van de leefomgeving</i>	/join/id/regdata/gm1930/2026/pdf_6b57255f-d627-4780-8fef-146e62f07873/nld@2026-01-30;2053
<i>Bijlage 5 Participatieverslag ronde I</i>	/join/id/regdata/gm1930/2026/pdf_c713a383-ac58-49c6-af63-dba9a5313c04/nld@2026-01-30;2053
<i>Bijlage 5.1 Uitkomsten online vragenlijst</i>	/join/id/regdata/gm1930/2026/pdf_a8e1b7be-3e90-4827-914c-e811392e5061/nld@2026-01-30;2053
<i>Bijlage 5.2 Uitkomsten fysieke participatie</i>	/join/id/regdata/gm1930/2026/pdf_7c15b142-289f-4c1c-a568-3c8c546b13d9/nld@2026-01-30;2053
<i>Bijlage 6 Participatieverslag ronde II</i>	/join/id/regdata/gm1930/2026/pdf_7e090381-6b67-4029-8360-a980149b0710/nld@2026-01-30;2053
<i>Bijlage 6.1 Rapport Kindergemeenteraad 2025</i>	/join/id/regdata/gm1930/2026/pdf_da88b11e-86fc-4b29-8b94-946164bfa8e6/nld@2026-01-30;2053

Bijlage 1 Omgevingsvisie Goed leven in Nissewaard

Bijlage 1 Ontwerp Omgevingsvisie.pdf

Bijlage 2 Visiekaart

Bijlage 2 Visiekaart.pdf

Bijlage 3 Mer-beoordeling omgevingsvisie Nissewaard

Bijlage 3 Mer-beoordeling omgevingsvisie Nissewaard.pdf

Bijlage 4 Foto van de leefomgeving

Bijlage 4 Foto van de leefomgeving.pdf

Bijlage 5 Participatieresultaten ronde I

Bijlage 5 Participatieverslag ronde I.pdf

Bijlage 5.1 Uitkomsten online vragenlijst.pdf

Bijlage 5.2 Uitkomsten fysieke participatie.pdf

Bijlage 6 Participatieresultaten ronde II

Bijlage 6 Participatieverslag ronde II.pdf

Bijlage 6.1 Rapport Kindergemeenteraad 2025.pdf